

Kinnitatud direktori kk nr

SAAREPEEDI KOOLI LASTEAIA ÕPPEKAVA

SISUKORD

1. SAAREPEEDI KOOL. LASTEAIA ÕPPEKAVA.....	3
1.1 LASTEAIA ERIPÄRA.....	5
1.2 ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE EESMÄRGID	7
1.3 ÕPI- JA KASVUKESKKONNA KUJUNDAMISE PÕHIMÕTTED	9
1.4 KOLMEAASTASE JA KUUE- KUNI SEITSMEAASTASE LAPSE EELDATAVAD ÜLDOSKUSED	11
1.5 VALDKONDADE ÕPPE- JA KASVATUSE EESMÄRGID NING SISU JA ARENGU EELDATAVAD TULEMUSED ÕPPEKAVA LÄBIMISEL VANUSETI	15
1.6 LAPSE ARENGU HINDAMISE JA TOETAMISE PÕHIMÕTTED JA DOKUMENTEERIMINE NING MEETODID JA VAHENDID LAPSE ARENGU HINDAMISEKS, JÄLGIMISEKS JA ANALÜÜSIMISEKS.	22
1.7 ERIVAJADUSTEGA LAPSE ARENGU TOETAMISE PÕHIMÕTTED, SEALHULGAS KORRALDUS.....	23
1.8 LAPSEVANEMATEGA KOOSTÖÖ PÕHIMÕTTED NING EESMÄRGID	28
LISA 1. IAK- Individaalne Arenduskaart	31
LISA 2. Kõnekaart	34
LISA 3. Koolivalmiduskaart.....	35
LISA 4. Individaalse arengu jälgimise kaart	37

1. SAAREPEEDI KOOL. LASTEAIA ÕPPEKAVA

Saarepeedi Kooli lasteaia (edaspidi lasteaed) õppekava on õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument, mis on koostatud riikliku õppekava alusel. Õppe- ja kasvatustöö üldeesmärgiks on lapse/õpilase mitmekülgne ja järjepidev areng kodu ja kooli koostöös.

Lasteaia õppekavas esitatakse:

- 1) lasteaia eripära ning õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid;
- 2) õppe- ja kasvatustegevuse läbiviimise korraldus ja põhimõtted;
- 3) õpi- ja kasvukeskkonna kujundamise põhimõtted;
- 4) kolmeaastase lapse ja kuue- kuni seitsmeaastase lapse eeldatavad üldoskused ning kuue- kuni seitsmeaastase lapse eeldatavad arengutulemused;
- 5) valdkondade õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted ning kuue- kuni seitsmeaastase lapse eeldatavad arengutulemused
- 6) lapse arengu hindamise ja toetamise põhimõtted ja dokumenteerimine ning meetodid ja vahendid lapse arengu hindamiseks, jälgimiseks ja analüüsimiseks;
- 7) vanematega tehtava koostöö põhimõtted ja korraldus;

Alusväärtustena tähtsustatakse üldinimlikke väärtusi (ausus, hoolivus, aukartus elu ees, õiglus, inimväärikus, lugupidamine enese ja teiste suhtes) ja ühiskondlikke väärtusi (vabadus, demokraatia, austus emakeele ja kultuuri vastu, kultuuriline mitmekesisus, sallivus, keskkonna jätkusuutlikkus, õiguspõhisus, vastutustundlikkus).

Tippväärtustena on kool sõnastanud järgmised väärtused:

Areng - Kool soodustab iga õpilase ja õpetaja pidevat isiklikku ja professionaalset arengut. Meie eesmärk on pakkuda mitmekesiseid õpikogemusi, mis toetavad õpilaste akadeemiliste ja sotsiaalsete oskuste kasvu, aidates neil saavutada oma maksimaalset potentsiaali. Areng tähendab ka valmisolekut elukestvaks õppeks ja pidevaks enesetäiendamiseks kiiresti muutuvates oludes.

Loovus - Kool väärtustab ja toetab loovust, pakkudes õpilastele vabadust mõelda väljaspool raame, katsetada ja leida uusi lahendusi. Loovus on meie koolis oluline nii õppeainetes kui ka igapäevases koolielus, võimaldades õpilastel arendada oma loomingulist mõtlemist ja

lahendamisoskusi. Meie koolis soodustatakse originaalsust, julgustatakse initsiatiivi ja uuenduslikku lähenemist.

Rõõm - Õppimise ja koolielu keskmes on rõõm ja positiivne meeleolu. Usume, et õppimine peaks pakkuma avastamisrõõmu, inspireerima õpilasi ja motiveerima neid osalema kooli tegevustes entusiasmiga. Rõõm väljendub meie koolis toetavas ja hoolivas keskkonnas, kus kõik tunnevad end hästi ja väärtustatuna.

Koostöö - Koostöö on edukaks õppeprotsessiks hädavajalik ning Saarepeedi Koolis peetakse seda üheks olulisemaks väärtuseks. Meie kool soodustab aktiivset koostööd nii õpilaste vahel, õpetajate ja õpilaste vahel kui ka kooli ja kogukonna vahel. Koostöö võimaldab jagada teadmisi ja oskusi, tugevdada suhtlemisoskusi ning lahendada ühiseid väljakutseid.

Saarepeedi Kool läbis 2024/2025. õppeaastal Tallinna Ülikooli Tulevikukooli õppeprogrammi.

1.1 LASTEAIA ERIPÄRA

- Lasteaed pakub alushariduse omandamise võimalust 1,5 – 7aastastele lastele.
- Lasteaias on kaks liitühma. Lapse lasteaeda vastuvõtu aluseks on lapsevanema või hooldaja avaldus Arno keskkonnas. Lasteaia rühmad kannavad nimetusi Pilvekesed ja Kasekesed.
- Lasteaias toimub infovahetus Stuudiumi kaudu. Pilte ja sündmusi kajastatakse Saarepeedi Kooli Facebooki lehel, info jagamiseks kasutatakse veel rühmaruumis asuvat stendi ning e-posti (Outlook).

Liitühm pakub ühevanuste laste rühmaga võrreldes rohkesti eeliseid:

- uued lapsed kohanevad kiiremini
 - väiksemate keeleline areng kiireneb
 - eneseteenindamine sujub rahulikumalt
 - ühe pere lapsed saavad olla koos
 - lapsed abistavad üksteist ja kogevad seda väga tähtsana
 - hoolitsetakse väiksemate eest ning tunnetatakse vastutust
 - suuremad lapsed on väiksematele eeskujuks
 - noorematel lastel on etteõppimise ja venematel varem õpitu kordamise võimalus
 - vanusevahe võimaldab mitmekülgsemat suhtlemist ning erinevaid kontakte
 - nooremate ja vanemate laste suhtlemine kasvatab tolerantsust ning abi- ja koostöövalmidust
 - liitühmas on üksteist toetav õhkkond
 - õpetaja pädevus on pidevalt ja terviklikult töös.
-
- Lasteaed asub looduse rüpes. Lasteaial on oma mänguväljak, kus laps võib joosta, ronida, hullata ja vabalt tegutseda. Õuealal on mudaköök, varjualune, suur liivakast ning muid tegevusi õueaja sisustamiseks.
 - Lasteaed pöörab suurt tähelepanu õuesõppele – käiakse lähedastel metsaradadel, uuritakse loomi ja linde ning meisterdatakse ja tehakse katseid looduslikest materjalidest.
 - Saarepeedi lasteaia ja kooli tihe koostöö toetab sujuvat kooliminekut – lapsed osalevad ühistes projektides, külastavad koolitunde ning tunnevad end koolikeskkonnas juba varakult

koduselt. Koolilapsed käivad lasteaia projekte tegemas (nt õpetajate päeval ning loovtöö raames).

- Koolilapsed ja lasteaialapsed saavad tutvuda mitmetel ühisüritustel, huvitegevustes ja liikumistegevustes. 6-7.aastased lasteaialapsed käivad eelkoolis.
- Lasteaia toimub õppe- ja kasvatustegevus eesti keeles.
- Saarepeedi Kool on liitunud “Liikuma Kutsuva Kooli”; “Kiusamisest Vaba” ja “Taimse Teisipäeva” programmidega, mida rakendame ka lasteaia. Vaimse Tervise hõbemärgis on saadud kogu kollektiivi vaimse tervise heaolu tugevdamise eest.
- Alates 2025.a kevadest on lasteaiaühmades kasutused ALPA mäng, kus on võimalus digivahendi kaudu arendada lapse üldoskusi (matemaatika, keele areng, mälu ja mõtlemine jms).
- Õppe- ja kasvatustegevus toimub lasteaia õppeaastati. Õppeaasta kestab 1. septembrist kuni 31. augustini. Süvendatud õppetöö planeeritud õppetegvustega algab septembri esimesest nädalast ja kestab kuni mai neljanda nädala alguseni. Suvekuudel toimub õpitu kordamine ja kinnistamine ning põhirõhk on mängulistel õuetegevustel.
- Lasteaia kehtib [kodusõppekord](#), mis on lastele, lapsevanematele ja kooli töötajatele täitmiseks kohustuslik.
- Õppe- ja kasvatustegevus tugineb rühma [päevakavale](#), mis määrab vastavalt laste eale päevarütmi, kus vahelduvad igapäevatoimingud, laste mäng, vabategevused ja õpetaja kavandatud õppe- ja kasvatustegevused. Päevakavas võib teha muudatusi, kui see tuleb kasuks õppe- ja kasvatustöö paremaks läbiviimiseks. Rühma päevakava kinnitab õppeaasta alguses kooli direktor.
- Lasteaia õppeaastaks koostatakse rühma tegevuskava, milles seatakse üldteema ja eesmärgid.
- Lapse põhitegevuseks läbi aasta on MÄNG. Mängu käigus omandab ja kinnitab laps uut teavet ning oskusi, väljendab oma tundeid ja soove, õpib suhtlema, omandab kogemusi ja käitumisreegleid. Mänguoskus on kõigi üld- ja valdkondlike oskuste arengu alus. Õppe- ja kasvatustegevus toimub läbi mängu üldoskusi õppides. Üldoskuste kujunemist toetatakse kõigi õppe- ja kasvatustegevuste kaudu, erinevate valdkondade sisu lõimides.

1.2 ÕPPE- JA KASVATUSTEgevuse EESMÄRGID

Õppe- ja kasvatustegevuse üldeesmärk on tagada lapse igakülgne ja järjepidev areng koostöös koduga.

Üldesmärgist lähtuvalt toetatakse lapse üldoskuste ja valdkondlike oskuste kujunemist ning arengut, et luua kuni kolmeaastase lapse puhul eeldused hakkamasaamiseks lasteaias ning kolme- kuni seitsmeaastase lapse puhul eeldused põhihariduse omandamiseks ja edasijõudmiseks igapäevaelus. Kõik töötajad panustavad lapse arengu toetamiseks ja tema potentsiaali parimaks avaldumiseks.

Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted:

- 1) selgitatakse välja lapse arengutase, millest lähtutakse tegevuste eesmärkide seadmisel ning tegevuste planeerimisel;
- 2) tagatakse igale lapsele eduelamus;
- 3) toetatakse lapse loovust, huvi ja omaalgatust;
- 4) luuakse turvaline, hooliv, kiusamisvaba ja koostöine õhkkond;
- 5) väärtustatakse demokraatlikke suhteid ning lugupidamist enda ja teiste suhtes;
- 6) lõimitakse erinevaid valdkondi ja tegevusi, võimaldades vabamängu, katsetamist, liikumist, muusikat ja teisi aktiivset õppimist ning loovust toetavaid meetodeid nii individuaalsetes tegevustes kui ka grupis;
- 7) väärtustatakse eesti keelt, eesti kultuuritraditsioone ning arvestatakse teiste kultuuride eripäraga;
- 8) toetatakse mitmekeelsest perest pärit lapse keelelist arengut mitme keele kasutajana ning märgatakse ja toetatakse last erinevates keelekasutusolukordades;
- 9) kasutatakse digitehnoloogia võimalusi õppe- ja kasvatustegevuse rikastamiseks.

- Rühma õppe- ja kasvatustegevus viiakse läbi esteetilises ja turvalises ning üksi ja ühistegevusi võimaldavas keskkonnas. Õppe- ja kasvatustegevus seotakse eelkõige kodukoha inimeste, looduse ja asutustega. Õpitavaga (objektid, nähtused) tutvutakse võimalusel loomulikus keskkonnas.

Õpikäsitus

- Õppimise psühholoogiliseks aluseks on kogemus, mille laps omandab vastastikuses toimes füüsilise, vaimse ja sotsiaalse keskkonnaga. Õppimine ja õpetamine toimuvad üldõpetuse põhimõtetel lapse lähima arengu tsoonis. Riiklikus õppekavas käsitatakse õppimist väljundipõhiselt, rõhutades muutusi lapse käitumises, teadmistes, hoiakutes ja oskustes, väärtustades õppeprotsessi.
- Õppe- ja kasvatustegevus on tervik, mille organiseerimisel võetakse arvesse lapse:
 - füüsilist, kognitiivset, emotsionaalset ning sotsiaalset arengut ja võimeid;
 - kultuurilist tausta;
 - huvisid ja vajadusi.
- Laps on õppe- ja kasvatustegevuses aktiivne osaleja. Last kaasatakse tegevuste kavandamisse, võimaldatakse teha valikuid ning julgustatakse tehtut analüüsima. Väärtustatakse lapse loovust, omaalgatust ja ettevõtlikkust. Lapsega tegelevate täiskasvanute ülesanne on olla lapse arengu suunaja, toetaja ja juhendaja ning kujundada lapse arengut toetav keskkond.

1.3 ÕPI- JA KASVUKESKKONNA KUJUNDAMISE PÕHIMÕTTED

- Õpi- ja kasvukeskkond on last ümbritseva vaimse, sotsiaalse, füüsilise ja digitaalse keskkonna kooslus, milles laps areneb ja õpib. Õpi- ja kasvukeskkond toetab lapse positiivse enesehinnangu kujunemist ja lapse arenemist iseseisvaks, algatusvõimeliseks ja aktiivseks õppijaks. Õpi- ja kasvukeskkond kannab alushariduse alusväärtusi.
- Õpetaja loob õpi- ja kasvukeskkonna koostöös laste, abiõpetaja ja teiste töötajatega, kaasates võimalusel vanemaid. Lastehoiurühmas, milles ei tööta õpetajat, täidab eelnimetatud ülesannet lapsehoidja. Õpi- ja kasvukeskkonna kujundamisel lähtutakse laste vanusest ja vajadustest ning õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkidest ja sisust.

Sotsiaalse ja vaimse keskkonna kujundamisel:

- 1) lähtutakse lapse heaolust, ühiste väärtustele tuginevatest kokkulepetest ning lastehoiu ja lasteaia tavadest;
- 2) luuakse usaldav, sõbralik, pinge- ja vägivallavaba õhkkond;
- 3) suunatakse lapsed üksteisega arvestama, üksteist toetama ja koostööd tegema;
- 4) väärtustatakse ja tunnustatakse ideede ning arvamuste paljusust;
- 5) tagatakse aeg mõtestamiseks, mõttevahetuseks ja tagasisideks;
- 6) kujundatakse heatahtlik ja avatud suhtumine erinevustesse ning kõikidele lastele tagatakse võrdsed võimalused;
- 7) kohandatakse tegevusi, õpet ja õppematerjale paindlikult, võimaldatakse valikute tegemist ning luuakse võimalused aktiivseks osaluseks;
- 8) tehakse koostööd vanematega.

Füüsilise keskkonna kujundamisel:

- 1) tagatakse turvalisus;
- 2) tehakse õppeprotsess nähtavaks;
- 3) tagatakse õppe- ja mänguvahendite kättesaadavus ja mitmekesisus;
- 4) luuakse võimalusel füüsiline keskkond, mis on lihtsasti ümberkohaldatav, paindlik ning aktiivset liikumist võimaldav liigendatud rühmaruum, mis võimaldab tegutseda alarühmades ja pakub võimalusi omaette olemiseks;
- 5) luuakse võimalused mängimiseks ja aktiivseks liikumiseks ruumides ja õues.

- Õppe- ja kasvatustegevusi viiakse läbi lasteaia siseruumides ning õues, samuti väljaspool lasteaeda.
- Rühma õppe- ja kasvatustegevuse läbiviimisel arvestatakse lastehoiu ja lasteaia päevakavaga.

1.4 KOLMEAASTASE JA KUUE- KUNI SEITSMEAASTASE LAPSE EELDATAVAD ÜLDOSKUSED

Üldoskuste kujunemist toetatakse õppe- ja kasvatustegevuse kaudu, lõimides neid erinevate valdkondade sisuga. Õppekavas eristatakse nelja üldoskuste rühma:

- 1) mänguoskused;
 - 2) tunnetus- ja õpioskused;
 - 3) sotsiaalsed oskused;
 - 4) eneseregulatsiooni oskused.
- Üldoskuste kujunemist toetatakse kõigi tegevuste kaudu, lõimides erinevaid valdkondi ja kasutades erinevaid õppeviise. Kuni kolmeaastaste laste puhul esitatakse kõik arengutulemused üldoskuste põhiselt.
 - Riikliku õppekava läbimisel omandatud üldoskused on aluseks põhikooli riiklikus õppekavas toodud üldpädevuste ja ennast reguleeriva õppija kujunemisele.

1.4.1 Mänguoskused

Mäng on eelkoolieas lapse põhitegevus ja loomulik õppimisviis. Mängu käigus omandab ja kinnistab laps uut teavet, harjutab ning rakendab uusi oskusi, õpib suhtlema ja koostööd tegema ning sobival viisil enda tundeid ja soove väljendama. Mänguoskus on kõigi üldoskuste ning õppe- ja kasvatustegevuse eri valdkondade oskuste ja teadmiste arengu alus.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel kolmeaastane laps:

- 1) suudab väikeses grupis mängule keskenduda;
- 2) kasutab mängides loovalt erinevaid vahendeid;
- 3) jäljendab ja kordab mängudes varasemalt kogetut;
- 4) sooritab iseseisvalt mitu omavahel loogiliselt seotud mängulist toimingut;
- 5) kutsub kaaslast oma mänguga liituma ja ühineb teiste algatatud mänguga;
- 6) suhtub heatahtlikult kaaslaste mängu;
- 7) suudab järgida lihtsamaid mängureegleid.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel kuue- kuni seitsmeaastane laps:

- 1) suudab mängule keskenduda;
- 2) kasutab mängudes loovalt erinevaid vahendeid;
- 3) rakendab mängudes loovust, kujutlusvõimet, oma kogemusi, teadmisi ja oskusi;
- 4) näitab mängu käigus üles omaalgatust, huvi ja innovaatsilisust;
- 5) algatab mängu ja arendab mängu sisu;
- 6) täidab mängudes erinevaid rolle;
- 7) suudab mängu käigus probleeme lahendada ja jõuda mängukaaslastega kokkuleppele;
- 8) järgib mängureegleid ning oskab tuttavate mängude reegleid teistele selgitada.

1.4.2 Tunnetus- ja õpioskused

Tunnetusoskus on oskus tahtlikult juhtida oma tunnetusprotsesse - taju, tähelepanu, mälu, mõtlemist, emotsioone ja motivatsiooni.

Õpioskus on lapse suutlikkus oma tunnetusprotsesse õppimise eesmärgil kasutada - hankida teavet, omandada teadmisi ja oskusi ning uurida ja katsetada. Õpioskused kujunevad tunnetusoskuste arengu alusel.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel kolmeaastane laps:

- 1) tunneb huvi maailma vastu ja uurib seda erinevate meeltega;
- 2) suudab huvipakkuvale tegevusele vastavalt oma arengutasemele keskenduda;
- 3) mõistab lihtsamat kõnet;
- 4) valdab eneseväljenduseks vajalikku sõnavara;
- 5) väljendab end kõnes teistele arusaadavalt ja osaleb vestluses;
- 6) suudab keskenduda lühikeste lugude jälgimisele;
- 7) oskab leida võrdluse alusel objektides ühiseid ja erinevaid tunnuseid;
- 8) oskab objekte ühe tunnuse alusel rühmitada;
- 9) suudab järgida lihtsat juhust;
- 10) oskab detailidest lihtsa terviku kokku panna.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel kuue- kuni seitsmeaastane laps:

- 1) suudab huvipakkuvale tegevusele keskenduda;
- 2) saab kuuldust aru, reageerib sellele vastavalt ning kasutab arutlevat dialoogi;

- 3) suudab täita kahe-kolmeosalist igapäevast juhust või korraldust;
- 4) esitab küsimusi, arutleb ja oskab oma mõtteid arusaadavalt väljendada;
- 5) oskab esemeid ja nähtusi erinevate tunnuste alusel rühmitada;
- 6) saab aru lihtsamatest seostest, tajub esemeid, sündmusi ja nähtusi tervikuna;
- 7) kasutab õpitut erinevates olukordades ja probleeme lahendades;
- 8) kasutab sobivaid vahendeid ja võtteid probleemilahenduseks.

1.4.3 Sotsiaalsed oskused

Sotsiaalsed oskused on oskused teistega suhelda, tajuda iseennast ja kaaslast, võtta omaks ühiskonnas üldtunnustatud tavasid ning lähtuda koostööst võimaldavatest eetilistest tõekspidamistest.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel kolmeaastane laps:

- 1) oskab ennast ja teisi väliste tunnuste kaudu kirjeldada;
- 2) on huvitatud mängukaaslastest ja püüab nendega arvestada;
- 3) osaleb täiskasvanuga ühistegevustes;
- 4) saab aru lihtsamatest rühma kokkulepetest;
- 5) loob sõprussuhteid lastega, kellega on tihti koos;
- 6) jagab mõnikord asju ka teistega;
- 7) algatab teiste laste ja täiskasvanutega suhtlust;
- 8) oskab väljendada oma vajadusi ja soove.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel kuue- kuni seitsmeaastane laps:

- 1) tunneb huvi teiste vastu, oskab luua sõprussuhteid ja tahab ning julgeb suhelda;
- 2) püüab mõista teiste inimeste tundeid ning arvestada neid oma käitumises ja vestluses;
- 3) oskab kaaslastega arvestada ja teha koostööd ning osutab ja küsib vajadusel abi;
- 4) teeb vahet sobiva ja ebasobiva käitumise vahel, valib sobiva käitumisviisi vastavalt olukorrale ning mõistab oma käitumise tagajärgi;
- 5) järgib kokkulepituid reegleid ja üldtunnustatud käitumisnorme;
- 6) mõistab, et inimesed võivad olla erinevad;
- 7) osaleb ja teeb ettepanekuid otsustusprotsessides;

8) suudab uudsetes olukordades toime tulla vajadusel täiskasvanu juhiseid järgides.

1.4.4 Eneseregulatsiooni oskused

Eneseregulatsiooni oskused on oskused, mis on seotud töömälu, tähelepanu ning pidurdusprotsesside suunamise ja oma käitumise kavandamisega. Eneseregulatsiooni oskused võimaldavad lapsel olukordadele paindlikult reageerida, erinevaid seoseid märgata ja lahendusi leida.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel kolmeaastane laps:

- 1) tuleb toime vanematest eemalolekuga;
- 2) tuleb toime ühelt tegevuselt teisele üleminekuga;
- 3) suudab lühikest aega soovitud edasi lükata ja oma käitumist pidurdada;
- 4) suudab täiskasvanu toel tulla toime tugevate tunnetega;
- 5) saab suures osas hakkama igapäevase eneseteenindamisega;
- 6) paneb pärast tegevusi täiskasvanu juhendamisel asjad oma kohale;

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel kuue- kuni seitsmeaastane laps:

- 1) suudab oma emotsioone kirjeldada ning sobival viisil väljendada;
- 2) kavandab, algatab ja korraldab mängu ja igapäevategevusi ning viib alustatud tegevused lõpuni;
- 3) suudab pingutust nõudva tööülesande kallal iseseisvalt ja grupis sihipäraselt tegutseda;
- 4) oskab erinevates olukordades sobivalt käituda ning muudab oma käitumist vastavalt tagasisidele;
- 5) oskab vajadusel kasutada vaimset tasakaalu ja rahunemist soodustavaid tegevusi;
- 6) saab hakkama eneseteenindamisega ja tal on kujunenud esmased tööharjumused.

1.5 VALDKONDADE ÕPPE- JA KASVATUSE EESMÄRGID NING SISU JA ARENGU EELDATAVAD TULEMUSED ÕPPEKAVA LÄBIMISEL VANUSETI

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel lõimitakse erinevaid valdkondi.

Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted ning kuue- kuni seitsmeaastase lapse eeldatavad arengutulemused esitatakse kuues valdkonnas:

- 1) mina ja keskkond;
- 2) keel ja kõne;
- 3) matemaatika;
- 4) kunst;
- 5) muusika;
- 6) liikumine.

Valdkond Mina ja keskkond õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted on:

- 1) toetada last iseenda ja ümbritseva maailma tundma õppimisel ja mõistmisel;
- 2) suunata last ümbritsevat maailma mängu ja igapäevatoimingute kaudu märkama, uurima ja kogema;
- 3) suunata last küsimusi esitama, probleeme püstitama, teemakohaselt arutlema, vastuseid leidma ning märgatust ja kogetust järeldusi tegema;
- 4) suunata last keskkonda hoidvalt ja turvaliselt käituma ning materjale ja vahendeid säästlikult kasutama;
- 5) suunata last keskkonda, enda ja kaaslaste kultuuri ja traditsioone ning tervist väärtustama;
- 6) suunata last märkama ja mõistma sotsiaalse keskkonna, loodus-, tehis ning digikeskkonna erinevusi.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel kuue- kuni seitsmeaastane laps:

- 1) oskab tutvustada ja kirjeldada iseennast, enda omadusi ning huvisid;
- 2) oskab nimetada kehaosade nimetusi, teab nende vajalikkust ja mille poolest erinevad privaatsed kehaosad teistest;
- 3) oskab kirjeldada oma kodu, perekonda ja peretraditsioone;

- 4) oskab nimetada ja kirjeldada erinevaid ameteid;
- 5) oskab nimetada Eesti riiklikke sümboleid, rahva- ja kultuuritraditsioone ning olulisemaid kultuuritegelasi;
- 6) saab aru, et inimesed on erinevad ning neil on erinevad vajadused ja kultuuritraditsioonid;
- 7) oskab ebameeldivates või ebatavalistes olukordades turvaliselt käituda ning vajadusel abi kutsuda;
- 8) oskab kirjeldada, kuidas ümbritsev keskkond ja inimeste käitumine võib mõjutada tervist ning teab, kuidas oma tervist hoida;
- 9) oskab selgitada, mida on vaja teha selleks, et hoida hammaste tervist;
- 10) oskab selgitada, miks on oluline järgida igapäevaelus isikliku hügieeni põhimõtteid;
- 11) märkab ja kirjeldab enda ja teiste tegevuse mõju keskkonnale ning käitub keskkonda säästvalt;
- 12) tunneb oma kodukoha eripära ja oskab kirjeldada kodukoha loodust;
- 13) oskab kirjeldada loodust ja inimeste tegevusi erinevates ajatsüklites;
- 14) oskab kirjeldada loodusnähtusi ja selgitada ilmastikunähtuste sõltuvust aastaajadest;
- 15) oskab kirjeldada võimalikke ohte seoses keskkonnaga, erinevate tegevustega ja olukordadega;
- 16) oskab liikluses ohutult käituda;
- 17) oskab kirjeldada, mida tähendab tervislik ja mitmekesine toitumine;
- 18) oskab selgitada, miks piisav puhkamine, uni ja kehaline aktiivsus on olulised tervise hoidmisel;
- 19) oskab kirjeldada, miks vägivald ja kiusamine ei ole lubatud käitumine;
- 20) oskab selgitada raha otstarvet;
- 21) teab digitehnoloogia ja interneti turvalise ja eesmärgipärase kasutamise põhimõtteid ning oskab nimetada ohtusid digikeskkonnas;
- 22) oskab digivahendeid eesmärgipäraselt, heaperemehelikult ja loovalt kasutada ning juhtida lihtsamaid robotikaseadmeid.

Valdkond Keel ja kõne õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted on:

- 1) luua lapsele võimalused keelt kuulata ja aktiivselt kasutada õppe- ja kasvatustegevustes ja igapäevatoimingutes, arvestades lapse keeleoskuse taset ja vanust;
- 2) luua lapsele võimalusi eesti keele, oma emakeele ja teiste keelte ning kultuuridega tutvumiseks;

- 3) pöörata tähelepanu erinevate meelte kaasamisele ja näitlikustamisele kasutades miimikat, kehakeelt, žeste, intonatsiooni, muusikat, rütmi, liikumist ja näitlikke vahendeid;
- 4) suunata last õpitut kordama erinevates kontekstides, olukordades ja suhtlussituatsioonides, sealhulgas väljaspool lastehoidu ja lasteaeda;
- 5) õpetada last suhtlemisel keelevahendeid kasutama;
- 6) suunata last ettelugemise, raamatu illustratsioonide vaatamise, jutustamise, dramatiseerimise, joonistamise, oma raamatute koostamise kaudu kirjandust mõistma ja hindama;
- 7) toetada lapse lugemishuvi ja lugemis- ning kirjutamisvalmiduse kujunemist žanriliselt mitmekesiste ja pildirikaste raamatute ettelugemise ning õppe- ja mänguvahendite, sealhulgas meediumide ja digivahendite kasutamise kaudu;
- 8) toetada lapse huvi ja väärtushinnangute kujunemist suulise ja kirjaliku kultuuripärandi kaudu.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel kuue- kuni seitsmeaastane laps:

- 1) tuleb toime nii eakaaslaste kui ka täiskasvanutega suhtlemisel, arvestab kaassuhtleja ja suhtlemise paigaga;
- 2) saab aru kuuldu sisust ja suudab sellele sobivalt reageerida;
- 3) oskab oma mõtteid suulises kõnes edasi anda;
- 4) oskab jutustada pildi, kuuldu teksti või oma kogemuse alusel, anda edasi põhisisu ja olulised detailid ning vahendada seejuures oma tundeid;
- 5) kasutab kõnes aktiivselt liitlauseid;
- 6) valdab suhtlemiseks piisavat sõnavara ja suudab vajadusel ise sõnu moodustada;
- 7) oskab oma kõnes ning etteöeldud sõnade kordamisel hääldada õigesti kõiki emakeele häälikuid;
- 8) tunneb tähti, suudab lugeda kokku 1–2-silbilisi sõnu;
- 9) oskab kirjutada 1–2-silbilisi lihtsamaid sõnu õigesti järjestatud ühekordsete joonistähedega;
- 10) teab peast emakeelseid luuletusi ja laule.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel kuue- kuni seitsmeaastane eesti keelt teise keelena

kõnelev laps:

- 1) mõistab tuttavalt teemal ja igapäevasuhtluses kasutatavat eesti keelset kõnet;
- 2) tunneb ära ja mõistab õppe- ja kasvatustegevuse käigus omandatud sõnu ja keelelisi konstruktsioone ning kasutab neid oma kõnes;
- 3) saab aru õpitud sõnavara piires korraldusest, mis on vajadusel žesti või viiepega toetatud, ja toimib vastavalt;
- 4) saab aru lihtsast küsimusest ning vastab õpitud sõnavara ja grammatiliste konstruktsioonide piires;
- 5) kasutab kõnes sobivaid eestikeelseid viisakusväljendeid;
- 6) suudab korrata võrdleva häälendamise abil ja vajadusel žesti või viiepega toetatud erineva häälikupikkusega sõnu;
- 7) tunneb eesti keele tähestikku, suudab kokku lugeda 1–2-silbilisi sõnu;
- 8) oskab kirjutada vähemalt 1–2-silbilisi lihtsamaid sõnu õigesti järjestatud ühekordsete joonistähedega;
- 9) teab peast eestikeelseid luuletusi ja laule.

Valdkond Matemaatika õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted on:

- 1) suunata last matemaatilisi seoseid igapäevatoimingutes märkama, ümbritsevat keskkonda matemaatiliselt kirjeldama, esemeid järjestama, rühmitama ja loendama ning nähtuste ja esemete maailma korrastama ja kujundama;
- 2) suunata last ajas ja ümbritsevas keskkonnas orienteeruma ning vastavaid mõisteid oma tegevuse kirjeldamiseks kasutama;
- 3) seostada mäng, vaatlused, vestlused ja igapäevatoimingud matemaatikaga, suunata last nende tegevuste käigus kasutama erinevaid aistinguid – kuulmis-, nägemis-, haistmis- ning kompimisaistingut;
- 4) toetada lapse üldistamisoskuse kujunemist ja erinevate mõistete omandamist läbi objektide sarnaste ning erinevate tunnuste ja omaduste vaatlemise, võrdlemise, kirjeldamise ja sõnastamise.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel kuue- kuni seitsmeaastane laps:

- 1) oskab määrata esemete hulga ühiseid tunnuseid ja jaotada esemeid hulkadesse, arvestades samaaegselt kahte tunnust;
- 2) oskab võrrelda hulki, kasutades mõisteid rohkem, vähem, võrdselt;

- 3) oskab 12 piires loendamise teel kindlaks teha esemete arvu, teab arvude 1–12 järjestust, tunneb numbrimärke ning oskab neid kirjutada;
- 4) oskab liita ja lahutada viie piires ning tunneb märke + , −, =;
- 5) oskab koostada kahe esemete hulga järgi matemaatilisi jutukesi;
- 6) oskab järjestada kuni viiete esete suuruse järgi (pikkus, laius, kõrgus jm);
- 7) oskab kasutada õigesti mõisteid eile, täna, homme, enne, praegu, varem-hiljem, noorem-vanem;
- 8) orienteerub ruumis, õuealal ja paberil ning oskab määrata eseme asukohta teise eseme suhtes- all, peal, kohal, keskel, äärel, vasakul, paremal;
- 9) oskab määrata kellaaega täistundides;
- 10) oskab nimetada nädalapäevi, kuid, aastaagu õiges järjestuses;
- 11) oskab nimetada oma sünnikuud ja -päeva;
- 12) teab enamkasutatavaid raha- ning mõõtühikuid (euro, sent, meeter, liiter, kilogramm) ja seda, kuidas ning kus neid ühikuid kasutatakse;
- 13) oskab mõõta esemete pikkust kokkulepitud mõõtühikuga (samm, pulk, nöör vms);
- 14) tunneb ära ringi, kolmnurga, nelinurga, kera ja kuubi ning oskab neid kirjeldada;
- 15) märkab ümbritsevas keskkonnas mustreid, rütme ja kordusi, oskab neid loogiliselt jätkata ja luua.

Valdkond Kunst õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted on:

- 1) luua lapsele võimalused kogeda elamusi, tunda rõõmu ja rahulolu ning väljendada end visuaalselt;
- 2) toetada lapse loovat eneseväljendust, katsetamist ja lahenduste leidmist;
- 3) luua lapsele võimalused erinevate materjalidega tutvumiseks, nende tunnetamiseks ning omaduste tundma õppimiseks ja kasutamiseks, kombineerides olemasolevaid oskusi uutega;
- 4) luua lapsele võimalused esteetilise kunsti, visuaalse kultuuri ja kultuuripärandi kogemiseks;
- 5) seostada mäng, vaatlused, vestlused ja igapäevatoimingud kunstiga, suunata last nende tegevuste käigus kasutama erinevaid aistinguid- kuulmis-, nägemis-, haistmis- ning kompimisaistingut.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel kuue- kuni seitsmeaastane laps:

- 1) oskab leida ümbritseva vaatlemisel detaile, objekte ja nendevahelisi seoseid ning kujutab

ümbritsevat vabalt valitud ja isikupärasel viisil;

2) oskab mitmekülgseid kunstitehnikaid, -materjale ja -vahendeid kasutades väljendada meeleolusid ja kujutlusvõimet;

3) kasutab erinevaid vahendeid ja võtteid ohutult ning sihipäraselt;

4) oskab esitleda oma kunstitööd ja arutleda kaaslaste kunstitööde üle;

5) oskab kavandada ja teostada kaaslastega ühist kunstitööd;

6) vaatleb kunstiteoseid ja oskab kogetust vestelda;

7) kasutab kunsti õpi- ja kasvukeskkonna kujundamisel;

8) oskab luua digitaalset sisu (näiteks foto, heli, video).

Valdkond Muusika õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted on:

1) luua lapsele võimalused tunda rõõmu laulmisest, liikumisest, muusika kuulamisest, pillimängust ja ühisest musitseerimisest;

2) julgustada last kasutama oma kujutlusvõimet musitseerimisel, muusikast vestlemisel ning muusikalisel liikumisel, toetada last oma mõtete ja tunnete väljendamisel läbi muusikalise tegevuse;

3) luua lapsele võimalused erinevate muusikaliste väljendusvormide ja pärimusliku muusika kogemiseks;

4) tutvustada lapsele Eesti muusikalist pärandit.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel kuue- kuni seitsmeaastane laps:

1) oskab laulda eakohaseid laule kaaslastega ja üksi;

2) suudab laulu või muusikapala tähelepanelikult kuulata ning kuulatud muusikat iseloomustada;

3) eristab tämbri ja kõla järgi õpitud pille;

4) oskab mängida eakohastel pillidel õpitud lauludele, riimidele ja instrumentaalpaladele lihtsaid kaasmänge üksi ja koos kaaslastega;

5) oskab liikuda vastavalt muusika rütmile ja meeleolule;

6) oskab tantsida eakohaseid tantse üksi ja koos kaaslastega;

7) oskab väljendada ennast loovalt muusikalis-rütmilise liikumise kaudu, kasutades liikumisel erinevaid liigutusi, tantsusamme, vahendeid.

Valdkond Liikumine õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted on:

- 1) luua lapsele tingimused ja võimaldada aktiivset tegutsemist üksi ja rühmas, et laps tunneks rõõmu igapäevasest liikumisest erinevates keskkondades ja tingimustes;
- 2) rikastada lapse tegevusvõimalusi erinevate arendavate sportlike tegevustega;
- 3) suunata lapse üld- ja peenmotoorika, põhiliikumiste ja kehaliste võimete arengut läbi erinevate liikumistegevuste, spordialade ja tantsu;
- 4) suunata last igapäevastes käelistes tegevustes ja harjutustes sooritamisel kasutama mõlemat kätt, täpsust nõudvas tegevuses domineerivat kätt;
- 5) tagada lapse liikumisoskuste ja kehaliste võimete arengut igapäevaste liikumist nõudvate tegevuste (näiteks matkade, vaba aja mängude, jalutuskäikude) ja juhendatud eakohaste liikumisõpetuse tundide kaudu.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel kuue- kuni seitsmeaastane laps:

- 1) suudab pingutada ja keskenduda sihipärasele kehalisele tegevusele;
- 2) peab liikumisel ja mängimisel kinni üldistest ohutus- ja mängureeglitest, valib liikumiseks ja mängudeks sobivad paigad ja vahendid;
- 3) sooritab põhiliikumisi pingevabalt nii, et liigutused on koordineeritud;
- 4) oskab sooritada osavust, vastupidavust, painduvust, tasakaalu, kiirust ja jõudu arendavaid harjutusi ning tegevusi;
- 5) suudab säilitada tasakaalu paigal olles ja liikumisel;
- 6) oskab sooritada harjutusi õpetaja selgituste järgi ja ise harjutusi ette näidata;
- 7) oskab sooritada koos kaaslasega rütmiliikumisi;
- 8) oskab liikuda vastavalt rütmile ühtlase ja vahelduva tempoga;
- 9) oskab kasutada liikumisel erinevaid vahendeid;
- 10) oskab mängida erinevaid liikumis- ja sportlike elementidega mängu;
- 11) oskab nimetada erinevaid igapäevaseid liikumisvõimalusi ja spordialasid.

1.6 LAPSE ARENGU HINDAMISE JA TOETAMISE PÕHIMÕTTED JA DOKUMENTEERIMINE NING MEETODID JA VAHENDID LAPSE ARENGU HINDAMISEKS, JÄLGIMISEKS JA ANALÜÜSIMISEKS.

- Lapse arengu hindamine (edaspidi hindamine) on oluline lapse eripära mõistmiseks, lapsele vajaliku toe väljaselgitamiseks, arengu ja positiivse enesehinnangu toetamiseks ning õppe- ja kasvatustegevuse kavandamiseks koostöös lapse ja vanemaga.
- Hindamine on igapäevane osa õppe- ja kasvatustsessist. Hindamisel jälgivad ja analüüsivad õpetajad ja lapsehoidjad lapse arengut nii igapäevatoimingutes, vabamängus kui ka õppe- ja kasvatustegevustes.
- Hindamise aluseks on lapse eeldatavad arengutulemused üldoskustes ning õppe- ja kasvatustegevuse valdkondades. Vanemale tutvustatakse lapse arengu hindamise põhimõtteid ja korraldust.
- Lapse arengut kirjeldatakse lapsest lähtuvalt, väärtustades lapse pingutusi, saavutusi ning tunnustades lapse toimetulekut, arenemist, positiivseid hoiakuid ja huvi.
- Lastehoius lapsehoidja või õpetaja ja lasteaias õpetaja koostab vähemalt üks kord õppeaastas lapse arengust kirjaliku kokkuvõtte ning vajadusel viib lapse arengu toetamiseks vanemaga läbi arenguveestluse, kus:
 - annab vanemale tagasisidet lapse arengust ja õppimise tulemustest;
 - vanem esitab seisukohti ja ootusi lapse arengu suhtes;
 - lepitakse kokku mõlema osapoole edasised tegevused lapse arengu toetamiseks.
- Arenguveestluse tulemused dokumenteeritakse.
 - Koolimineva lapse kohta koostab lasteaed koolivalmiduskaardi, milles on kirjeldatud lapse üldoskuste ning õppe- ja kasvatustegevuse valdkondade arengutulemused

1.7 ERIVAJADUSTEGA LAPSE ARENGU TOETAMISE PÕHIMÕTTED, SEALHULGAS KORRALDUS

- Erivajadustega laps käesoleva õppekava tähenduses on laps, kelle võimetest, tervises seisundist ning isiksuseomadustest tingitud arenguvajaduste toetamiseks on vaja teha muudatusi või kohandusi lapse kasvukeskkonnas (mängu- ja õppevahendid, ruumid, õppe- ja kasvatusmeetodid jm) või rühma tegevuskavas.
- Kõigi erivajadustega laste (sh andekate laste) arengu toetamise esimene ja olulisim etapp on lapsevanema teavitamine tema lapse arengu eripäradest ja edasiste soovitude jagamine lapse arenguks soodsa keskkonna loomiseks väljaspool lasteaeda. Kõigi laste, sh erivajadusega laste arengu toetamisel lähtutakse sellest, et iga laps on eriline ning vajab individuaalset lähenemist ja tuge. Erivajadustega lapse toetamine lasteaias on meeskonnatöö, milles osalevad kõik kooli töötajad sealhulgas abipersonal. Vajadusel soovitatakse lapsevanemale konsulteerimist lapse arengut hindavate erispetsialistidega.
- Kõik rakendatavad toed paneb õppejuht kirja [Arno keskkonda](#).
- Vajadusel koostavad rühma õpetajad õppeaasta algul (oktoobris) koostöös tugispetsialistidega ja/või omavalitsuse spetsialistidega ning lapsevanemaga lapsele individuaalse arenduskava (edaspidi IAK) neis valdkondades, milles laps abi ja individuaalset arendamist vajab. Kaks korda (jaanuar, juuni) õppeaastas tehakse kokkuvõtte individuaalse arengukava rakendumisest, arengukeskkonna sobilikkusest ning lapse edasistest vajadustest.
- Lapsele, kellel on koolivälise nõustamiskomisjoni otsusega koolikohustuse täitmine edasi lükatud, töötatakse välja individuaalne arenduskava neis valdkondades, milles laps abi ja individuaalset arendamist vajab.
- Andeka lapse arengu toetamise sisu lähtub sellest, milles tema andekus väljendub. Andeka lapse arengu toetamisel on esmane lapsevanemate nõustamine arengut toetava keskkonna loomiseks väljaspool lasteaeda. Lasteaias pakume lisaulesandeid (nt töölehti) ja võimalust käia huviringides (üldfüüsiline ning kunsti- ja loovusring).
- Lasteaed toetab erineva keelelise ja kultuurilise taustaga peret lapsele oma keele ja kultuuri tutvustamisel ning eesti keele ja kultuuri väärtustamisel.
- Mida varem lapse erivajadusi märgatakse ja arendustööd alustatakse, seda paremad on lapse võimalused igapäevaelus ja koolis toime tulla. Erivajadustega lapse koolieelse arengu toetamiseks on vajalik koostöö perekonna, lasteaia, kohaliku omavalitsuse ja erialaspetsialistide vahel.

Erivajadusega lapse toetamine:

- Lasteaed lähtub õppe- ja kasvatustegevuse korraldamisel kaasava hariduse põhimõtetest, mille kohaselt osaleb laps õppe- ja kasvatustegevuses suurema osa ajast koos kõigi teiste lastega ja oma õpetaja juhendamisel. Lapse individuaalsest vajadusest lähtudes korraldatakse lapsele õpetajate, tugispetsialistide, abiõpetajate ja teiste spetsialistide koostöös võimetekohane õpe ja vajalik tugi.
- Tugiteenuste tagamiseks loob võimalused lasteaia pidaja ja teenuse osutamist korraldab direktor. Kohaliku omavalitsuse üksusele teiste õigusaktide alusel antud tugiteenuste korraldamisega seotud ülesandeid täidetakse viisil, mis tagab alushariduse omandamise iga lapse individuaalseid vajadusi ja võimeid arvestades.
- Lapse arengu toetamiseks määrab direktor tugiteenuste koordineerija, kelle ülesanne on korraldada lasteaiasisest meeskonnatööd, mida on vaja õppe ja arengu toetamiseks, ning koordineerida lasteaiavälises võrgustikutöös osalemist. Direktori võib tugiteenuste koordineerijaks määrata lasteaia pidaja.
- Tugiteenuste koordineerija toetab ja juhendab õpetajaid lapse esmase toe kavandamisel, nõustab vanemaid ning teeb õpetajatele ja direktorile ettepanekuid edaspidiseks pedagoogiliseks tööks, lasteaias pakutavate lapse arengut toetavate meetmete rakendamiseks või lisauuringute tegemiseks ning põhikooli ülemineku toetamiseks.
- Õpetajad jälgivad ja hindavad lapse arengut ja toimetulekut lasteaias ning kohandavad õppe- ja kasvatustegevust lapse individuaalsete vajaduste ja võimete järgi. Lapse arengu hindamisel ja toetamisel lähtutakse alushariduse riiklikus õppekavas sätestatud põhimõtetest.
- Vajaduse korral tagatakse lapsele lasteaias põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 37 lõike 3 alusel kehtestatud tugispetsialistide teenuse kirjeldusele ja teenuse rakendamise korrale vastav eripedagoogi, logopeedi või muu tugispetsialisti (edaspidi koos tugispetsialistid) teenus.
- Kui ilmneb lapse andekus, pakuvad õpetajad või teised spetsialistid talle lasteaias vajaduse korral lisajuhendamist.
- Lasteaed kannab andmed osutatud tugiteenuse ja teenuseosutaja kohta hariduse infosüsteemi. Lapse elukohajärgsel kohaliku omavalitsuse üksusel on lapsele ja perele vajalike tugiteenuste tagamiseks õigus töödelda hariduse infosüsteemi andmeid.

Lapsele vajaliku toe väljaselgitamine ja rakendamine:

- Lapsel on õigus saada tema vajadustele vastavat tuge vajaduse tuvastamise hetkest alates. Vajadus tuvastatakse lasteaiale sellekohaste objektiivsete andmete saabumise või koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel andmisega. Lapsele vajaliku toe väljaselgitamisel ja tagamisel loob lasteaed eeldused koostööks vanemaga.
- Kui lapsel ilmneb vajadus saada tuge, teavitab lasteaed sellest vanemat ja korraldab lapse pedagoogilis-psühholoogilise hindamise. Vajaduse korral tehakse koostööd teiste valdkondade spetsialistidega ja soovitatakse lisauuringuid.
- Lapsele, kellel on kohanemiskursusi või tekib mahajäämus eeldatavate arengutulemuste saavutamisel, pakub lasteaed üldist tuge, mis kujutab endast õpetaja pakutavat individuaalset lisajuhendamist, tugispetsialisti teenust ja vajaduse korral õpet individuaalselt või alarühmas.
- Hindamise, testimise ja uuringute tulemused, samuti õpetajate tähelepanekud, rakendatud tugimeetmed ja hinnang nende tulemuslikkuse kohta märgitakse lapse individuaalse arengu jälgimise kaardile (IAJK – lisa nr 4).
- Vajaduse korral koostab rühmaõpetaja koostöös abiõpetaja, tugispetsialisti ja vanemaga lapsele alushariduse riikliku õppekava alusel individuaalse arenduskava (IAK – lisa nr 1).
- Kui lasteaia tagatud üldine tugi ei anna lapse arenguks soovitud tulemusi, teeb tugiteenuste koordineerija vanemale ettepaneku pöörduda koolivälise nõustamismeeskonna poole tõhustatud toe või eritoe rakendamise vajaduse väljaselgitamiseks.
- Kooliväline nõustamismeeskond annab lapse arengu toetamiseks ning õppe- ja kasvatustegevuse korraldamiseks soovitusel põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 47 lõike 4 alusel kehtestatud korras.
- Koolivälise nõustamismeeskonna soovitus kantakse hariduse infosüsteemi pärast seda, kui vanem on andnud nõusoleku soovitusel rakendada. Nõusolek esitatakse kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis.

Logopeedi tegevused lasteaias:

- **Kõne ja keele arengu hindamine** – viib läbi hindamisi, et selgitada välja, kas lapse kõne areng vastab eale ja vajadusel määrata sobiv tugi.

- **Individaaltunnid lastega** – töötab lastega individaalselt, keskendudes hääldus-, sõnavara-, lauseehituse ja teiste keeleoskuste arendamisele.
- **Väikerühmatöö** – mõnikord viiakse läbi väikerühmatunde, kus lapsed õpivad üksteise toel ning arendavad suhtlemis- ja kuulamisoskusi.
- **Kõnearengu probleemide ennetamine** – toetab lapse arengut juba varajases eas, ennetades tõsisemaid kõneraskusi ja hilisemaid õpiraskusi.
- **Kõneravi harjutuste koostamine** – valmistab ette harjutusi, mis sobivad lapse konkreetsete vajadustega ning mida saab kasutada ka kodus või rühmas.
- **Koostöö õpetajatega** – annab õpetajatele nõu, kuidas toetada lapse kõnearengut igapäevastes tegevustes ja õppeprotsessis.
- **Lapsevanemate nõustamine** – teeb tihedat koostööd vanematega, jagades infot lapse arengust ja juhiseid koduseks kõnetoetuseks.
- **Dokumentatsiooni koostamine** – peab arvestust laste arengust ja tegevustest ning koostab vajadusel aruandeid ja soovitusi.
- **Suunamine spetsialistide juurde** – kui laps vajab täiendavat hindamist või ravi, suunab logopeed lapse sobiva spetsialisti juurde.

Eripedagoogi tegevused lasteaias:

- **Laste arengu hindamine** – jälgib ja hindab lapse arengut, et tuvastada võimalikud erivajadused ning kavandada sobiv toetus.
- **Individaalne töö lastega** – vajadusel töötab eripedagoog lapsega individaalselt, et toetada tema kõne, mõtlemise, keskendumise või muude oskuste arengut.
- **Väikerühma tegevuste läbiviimine** – tegevused väiksemas grupis aitavad arendada sotsiaalseid oskusi, koostööd ja mänguoskusi.
- **Õpioskuste toetamine** – aitab lastel omandada eelkoolilisi oskusi, nagu kuulamisoskus, tähelepanu hoidmine ja mõtlemise arendamine.
- **Käitumisraskustega laste toetamine** – aitab lastel õppida sobivaid käitumisviise ning toetab neid emotsionaalselt keerukates olukordades.
- **Koostöö õpetajate ja teiste spetsialistidega** – teeb tihedat koostööd õpetajatega, jagades nõu ja soovitusi lapse arengu toetamiseks.
- **Lastevanemate nõustamine** – nõustab lapsevanemaid, andes infot lapse arengust ning jagades soovitusi koduseks toetamiseks.

- **Õppe- ja kasvatustegevuse kohandamine** – vajadusel kohandab eripedagoog õppetegevust, et see vastaks lapse individuaalsetele vajadustele.
- **Dokumentatsiooni koostamine** – koostab vajalikke arengukaardistusi ja soovitusi ning osaleb lapse arengu jälgimisel ka kirjalikult.
- **Laste suunamine lisaspetsialistide juurde** – kui laps vajab põhjalikumat hindamist, aitab eripedagoog teda suunata logopeedi, psühholoogi või muu spetsialisti juurde.

1.8 LAPSEVANEMATEGA KOOSTÖÖ PÕHIMÕTTED NING EESMÄRGID

- Hea koostöö koduga on aluseks lapse kohanemisele lasteaias ning turvatunde tekkimisele. Perekont kannab peamist vastutust lapse kasvatamise, hoolitsuse ja arengu eest. Lasteaial on koduse kasvatuses toetav roll. Lasteaed teeb lastevanematega lapse arengu toetamiseks koostööd, mis põhineb dialoogil, vastastikusel usaldamisel ja lugupidamisel. Lasteaia töötajatel on kohustus hoida last ja peret puudutavat informatsiooni konfidentsiaalsena.
- Rühmaõpetaja teavitab lastevanemat regulaarselt lapse arengust ja õppimisest (igapäevased vestlused, kirjalik tagasiside e-lasteaias, arenguvestlused) ning õppe- ja kasvatustegevuse korraldusest (e-lasteaed, vestlused, infostend, koduleht jne). Õpetaja nõustab lastevanemat tema soovi korral õppe- ja kasvatusküsimustes.
- Lasteaed palub lastevanematel tutvuda õppekava, rühma aasta- ja nädala tegevuskavadega ning võimaldab lastevanematel osaleda õppe- ja kasvatusprotsessi kavandamises ja läbiviimises (hoolekogu).
- Lasteaia rühmas on olemas paberkandjal õppekava, kodukord ning rühma aasta- ja nädala tegevuskavad, mida jagatakse vanematele tutvumiseks. Samuti on need dokumendid leitavad www.saarepeedikool.ee kodulehel. Kodukorra punkte tuletatakse aeg-ajalt meelde läbi Stuudiumi keskkonna.
- Lastevanemad ja töötajad kohustuvad järgima lasteaia kodukorda kui omavahelise koostöö alusdokumenti.
- Lastevanemad annavad tagasiside lasteaia tegevusele igapäevaste vestluste, koosolekute, küsitluste, ühisürituste ja koolituste kaudu.

Huvigrupp - Lapsevanemad	Koostöö ootused/eesmärgid
Esimene lasteaia külastamine	Enne, kui laps lasteaeda tuleb, peaks pere eelnevalt kindlasti külastama lasteasutust, et jälgida ja kohtuda õpetajate ja lastega ning tutvuda lasteaia õppekavaga. Lasteaiaga tutvumine aitab kergendada lapse kohanemist ja kujundada teineteist mõistev koostöö.

Suhtlemine laste toomise ja viimise ajal	Vestlused õpetaja ja lapsevanema lähendamiseks ning päevakohase informatsiooni vahetamiseks.
Ankeedid ja küsimustikud	Uue lapse puhul küsimustik, mis aitab tundma õppida lapse kombeid ja harjumusi, koduse kasvatuse põhimõtteid ning vanemate ootusi lasteaialt. Küsimustikud lapsevanematele, aitavad tihendada koostööd lasteaia ja kodu vahel ning parandada lasteaia töökorraldust.
Arenguvestluste läbiviimine	Arenguvestluste läbiviimine üks kord aastas. Arenguvestlus on usalduslik õpetaja ja lapsevanema vaheline arutelu lapse arenguks soodsate tingimuste loomisest; koostöövõimaluste otsimine lasteaia ja kodu vahel lapse arendamiseks; võimalus nii perel kui õpetajal saada kasulikku teavet lapse arendamiseks.
Koosolekud	Infokoosolekud aitavad vanematel kohtuda õpetajate meeskonnaga ja teiste vanematega, saada teavet igapäevase töö kohta ja muud kasulikku infot.
Kirjalikud teated, telefonivestlused	Peret puudutavate individuaalsete teadete või päevakohase info edastamine.
Teadete tahvlid ja stendid	Teadete tahvleid ja -stende saab kasutada selleks, et hoida peresid kursis ajakohaste koosolekute, sündmuste, päevaplaani, peredele korraldatavaga ja üldse kõigega, mis toimub lasteaias.
Suunamine erinevate koolitajate loengutele ja koolitajate kutsumine lasteaeda	Lastevanemate kasvatusalaste teadmiste täiendamiseks ja huvitava informatsiooni saamiseks info edastamine kursuste ja loengute kohta; kohtumiste korraldamine logopeedi, I kl õpetajaga koolist jne.
Ühisüritused – peod, pereõhtud	Ühisüritused on vanemate, laste ja lasteaia töötajate ühised ettevõtmised. Võimalus lastevanemate omavahelise suhtlemise julgustamiseks.
Talgud, lastevanemate abi	Perekonnale praktilise võimaluse andmine osalemiseks lasteaia tegevuses.

Perede osavõtt rühmategevustest	Pereliikmete osalemine rühma tegevustes, mõne teema või ameti tutvustamisel, abistamine õppekäigul, teatrikülastusel jne.
Tänukirjad	Lastevanematele tunnustuseks rühmategevusest osavõtu eest või lasteaiale osutatud abi eest.
Hoolekogu töö	Hoolekogu ülesanne on jälgida, et õppe- ja kasvatustegevus vastaks laste arengule ja huvidele ning teha selle suunalist koostööd lasteasutuse personaliga.

Lastevanemate nõustamise võimalused:

- 1) Vestlused rühma õpetajatega, muusika ja liikumisõpetajaga.
- 2) Logopeediline ja eripedagoogiline nõustamine.
- 3) Loengud.
- 4) Koosolekud.
- 5) Suunav kirjandus (stendil, interneti aadressid, jne.).
- 6) Erivajadusega laste suunamine nõustamiskomisjonidesse.
- 7) Lasteaia seotud probleemid (direktor).

LISA 1. IAK- Individuaalne Arenduskaart

Lasteasutus:

Ajavahemik:

Kaart on avatud

1. Üldosa

Lapse nimi:

Sünniaeg

Elukoht

Varasem arengulugu, lapse arengutaseme kirjeldus ja analüüs antud ajahetkel

2. Arendustegevuse üldised tingimused ja eesmärgid

Isiklikus rehabilitatsiooniplaanis (kui on tehtud) fikseeritud tingimused ja vajalikud teenused lapsele. Koolieelse lasteasutuse keskkonna kohandamine: ruum ja vahendid, õpetajate töövormid, spetsialistide teenused, tugiisiku võimaldamine jne. Arendustöö üldeesmärgid (miks, mis suunas ja kuhu soovitakse jõuda).

3. Oskuste kirjeldus õppetegevuse valdkondade ja üldoskuste kaupa

ÕPPETEGEVUS

Mina ja keskkond

Eesmärgid:

Raskusaste:

Märkused:

Kunst

Eesmärgid:

Raskusaste:

Märkused:

Keel ja kõne

Eesmärgid:

Raskusaste:

Märkused:

Matemaatika

Eesmärgid:

Raskusaste:

Märkused:

Muusika

Eesmärgid:

Raskusaste:

Märkused:

Liikumine

Eesmärgid:

Raskusaste:

Märkused:

ÜLDOSKUSED

Õpi- ja tunnetustegevus

Eesmärgid:

Oskused:

Märkused:

Mäng

Eesmärgid:

Oskused:

Märkused:

Sotsiaalsed oskused

Eesmärgid:

Oskused:

Märkused:

Eneseregulatsiooni oskused

Eesmärgid:

Oskused:

Märkused:

Õpetaja kohandab rühmale planeeritavad tegevused ja vahendid vastavalt erivajadusega lapse

arengu tasemele iga nädalateema ulatuses. Nädalaplaani on selleks lisatud lapse jaoks eraldi lahter „individualiseerimine”. Viisid ja ülesanded, mille kaudu saab lapsevanem oma lapse arengule väljaspool lasteaeda kaasa aidata, tuuakse välja punktide kaupa.

4. IAK koostajad ja osalejad

Amet:

Nimi:

Allkiri:

Lapsevanemate nimed ja allkirjad:

Kuupäev:

5. IAK kokkuvõte (perioodi lõpus)

Saavutatud individuaalsed eesmärgid ja omandatud oskused:

Edasise arendustegevuse põhisuunad, korduva hindamistegevuse vajadus:

Tagasiside meeskonnaliikmetelt, sh lapsevanematelt:

Hinnang IAK toimimisele:

Kuupäev:

Osalejad:

LISA 2. Kõnekaart

ÜLDANDMED:

Nimi:

Sünniaeg:

Kodune keel:

KÕNE KIRJELDUS: Lapsevanemale

Suhtlemis- ja kõnesoov (eripära)

Artikulatsiooniaparaat

Foneetika (hääldus)

Sõnavara

Grammatika

Siduskõne / eneseväljendus

Jutustamine

Hääliku- ja foneemianalüüs (taju)

Psühhilised protsessid

Koolivalmidus

Kõnearendus e eesmärgid | R, S, L seade |

Kõnearendus e tulemused.

Märkused:

LISA 3. Koolivalmiduskaart

Rühma liik:

Arengutulemused üldoskustes

Lapse arengu tugevad küljed ning arendamist vajavad küljed.

Enesekohased oskused

Sotsiaalsed oskused

Mänguoskused

Tunnetus- ja õpioskused

Arengutulemused õppe- ja kasvatustegevuse valdkondades

Lapse arengu tugevad küljed ning arendamist vajavad küljed.

Mina ja keskkond

(looduskeskkond, tehiskeskkond, sotsiaalne keskkond; vaatlemine ja uurimine)

Keel ja kõne

(keelekasutus: hääldamine, sõnavara, grammatika; jutustamine, kuulamine, suhtlemine, lugemine, kirjutamine, lastekirjandus jne.)

Matemaatika

(hulgad, loendamine, arvud, arvutamine, suurused, mõõtmine, geomeetrilised kujundid)

Kunst

(joonistamine, maalimine, voolimine, meisterdamine)

Liikumine

(üld- ja peenmotoorika, liikumisalased üldteadmised, põhiliikumised, liikumismängud, erinevad spordialad, tants, rütmika)

Muusika

(laulmine, muusika kuulamine, muusikalis-rütmiline liikumine, pillimäng jne.)

Rakendatud tugiteenused

Kokkuvõtte lapse koolivalmidusest

Lapse arengu tugevad küljed

Arendamist vajavad küljed

Arvamus koolivalmiduse kohta ning soovitused

LISA 4. Individuaalse arengu jälgimise kaart

Kaardi avamise aeg:

LAPSE NIMI:

VANUS:

SÜNNIAEG:

RÜHM: Saarepeedi Kooli lasteaia

Kodune keel(ed): eesti keel

Lisaandmed:

Lapse arendusmeeskond:

Õpetaja:

Abiõpetajad:

Muusikaõpetaja:

Liikumisõpetaja:

Logopeed:

Eripedagoog:

HETKETASEME KIRJELDUS ARENGUVALDKONDADE KAUPA

1. Üld- ja peenmootorika, füüsiline areng

Õpetaja

Liikumisõpetaja

Üldmootorika:

Peenmootorika:

Otsus:

2. Eneseteenindus

Õpetaja

3. Silmaring, huvid ja motivatsioon

Õpetaja

4. Mäng ja sotsiaalsed oskused

Õpetaja

5. Emotsionaalne seisund ja käitumine

Õpetaja

Liikumisõpetaja

Muusikaõpetaja

6. Suhtlemine ja kõne

Õpetaja

7. Tunnetustegevus

Õpetaja

8. Õppe- ja kasvatustegevuse valdkonnad

Mina ja keskkond

Lapse tugevad küljed

Arendamist vajavad küljed

Matemaatika

Lapse tugevad küljed

Arendamist vajavad küljed

Kunst

Lapse tugevad küljed

Arendamist vajavad küljed

Muusika

Lapse tugevad küljed:

Arendamist vajavad küljed:

Liikumine

Lapse tugevad küljed:

Arendamist vajavad küljed:

9. Õpetaja tähelepanekud ja soovitused lapse oskuste alusel

10. Arendusliku töö eesmärgid ja tulemused:

11. Rakendatavad tugiteenused

Lapsevanema märkused, ettepanekud, ootused lasteaiale, ootused õpetajatele jne., muu info
Olen tutvunud, teadmiseks võtnud ning nõus soovitatud tugiteenuste rakendamisega.

Lapsevanem

Allkiri

Kuupäev